

Paddenstoelen

Ecologische situatie

Bij acties voor meer natuur vallen paddenstoelen meestal uit de boot. Onterecht, want met zo'n 4000 soorten in Vlaanderen maken zij een **belangrijk deel van de biodiversiteit** uit. Meestal zijn paddenstoelen niet echt geliefd. Velen denken dat paddenstoelen in de eerste plaats schadelijk, en misschien wel giftig, zijn. Daarom zijn de meeste mensen paddenstoelen liever kwijt dan rijk. Zwammen vervullen echter bijzonder belangrijke functies: sommige **helpen dode takken en bladeren opruimen**, anderen helpen bomen groeien. Het aandeel paddenstoelen dat bomen sneller laat sterven, de zogenaamde parasieten, is beperkt in aantal. Zij verschijnen meestal op bomen als die bomen door droogte, ziekte of ouderdom al verzwakt zijn.

Bijzonder interessant zijn zwammen die samen leven met bepaalde bomen of struiken, de zogenaamde symbionten. Zij **geven bomen extra water en mineralen** via het wortelstelsel en zijn dus –vanuit menselijk standpunt- zonder twijfel nuttig. Paddenstoelen kunnen een bondgenoot zijn in plaats van een te bestrijden vijand! De meest gekende soort uit deze groep is de **Vliegenzwam**, rood met witte stippen.

Je ziet de meeste paddenstoelen enkel in het najaar, maar dat zijn enkel de 'vruchtlichamen'. Onder de grond bevindt zich nog een belangrijk deel van de zwam: de zwamvlok, die er het hele jaar door aanwezig is. Paddenstoelen staan ook in Vlaanderen onder druk. Sommige soorten hebben sterk te lijden onder **luchtvervuiling of vermesting**. Ook onder de paddenstoelen zijn er dus heel wat bedreigde soorten.

Ecologische winst

Paddenstoelen hebben niet veel nodig. Voor sommige soorten volstaan enkele vierkante meters gazon of één omgevallen boom als geschikte groeiplaats. Dat maakt dat zelfs kleine tuinen, plantsoenen of een enkele knotwilg al voldoende kunnen zijn voor een onverwachte zwammendiversiteit. Om paddenstoelen te krijgen, hoef je niets bijzonders te doen. Je moet er enkel opletten dat je bepaalde dingen precies NIET doet.

Organiseer voor je personeel een **paddenstoelenwandeling** in een bos in de buurt, of op je eigen bedrijfsterrein als er voldoende te zien is. Bij Natuurpunt vind je ervaren paddenstoelgidsen die je voor een wandeling van enkele uren kan inhuren. Meer info op www.natuureducatie.be

Praktisch

Verschillende soorten paddenstoelen verkiezen verschillende groeiplaatsen. Er zijn graslandpaddenstoelen die je in gazons ziet verschijnen, er zijn bospaddenstoelen die eerder op afgevallen bladeren groeien, er zijn er die liefst op houtsnippers of op dikkere takken en stammen groeien, ...

Graslandpaddenstoelen

Deze groep van zwammen groeit in gazons die niet te sterk bemest zijn.

- * Geen gazons omfreen. Wie een gazon omspit of freest, vernietigt de zwamvlokken.
- * Geen gazons ontmossen. De meeste zwammen zijn erg gevoelig voor het verticuteren van gazons. Daarbij wordt de zwamvlok doorgaans beschadigd. Helaas zijn veel mensen erg onverdraagzaam als het op gazons aankomt: mos of andere planten in gazons zijn meestal niet toegelaten.
- * Niet bemesten en geen pesticiden gebruiken
- * Maaien mag. Ook in kortgeschoren gazons kunnen paddenstoelen voorkomen. Dat je met grasmaaier een paddenstoel omver rijdt, is geen ramp! Voorkom wel bodemverstoring die de zwamvlok kan beschadigen.

Snipperpaddenstoelen (opruimers)

Wie kiest voor de aanplant van een houtkant of vogelbosje (zie fiche Groenscherm/haag), hoeft onder de bomen en struiken geen afgevallen takjes en bladeren op te ruimen. Dat doen paddenstoelen zelf wel (geholpen door bacteriën, regenwormen en andere beestjes). Laat op zo'n plek een humuslaag ontwikkelen.

Op sommige plekken in je bedrijfsterrein kan het aan te raden zijn houtsnippers te gebruiken, bijv. onder een beukenhaag of in een bepaald plantsoen. Door een dergelijke laag houtsnippers aan te brengen vermijd je het opschieten van onkruid. Die houtsnippers verteren langzaam. In de herfst zul je verschillende soorten paddenstoelen zien verschijnen op de snippers. Als je de paddenstoelen ook wat wil gunnen, kies je niet snippers die louter uit dennenschors bestaan.

Op plaatsen waar ze niet storen, kunnen dode bomen een bron van leven zijn. Als de veiligheid niet in het gedrang komt, kan je overwegen om een dode boom te laten staan. Een maatregel die zowel paddenstoelen als dieren (denk aan spechten) ten goede komt en die je maar weinig moeite kost.

Boombegeleidende paddenstoelen (symbionten)

Deze groep van paddenstoelen verschijnen steeds onder of in de nabije omgeving van bepaalde bomen of struiken. Het liefst groeien ze onder bomen waaronder geen bladeren zich ophopen, bijv. onder een boom die in een gazon staat.

Niet alle bomen zijn geschikt voor de zogenaamde begeleiders. Beuk, eik, berk, hazelaar, zwarte els, populier en linde zijn bomen met symbionten. Bij es, kastanjes, plataan, esdoorn en tal van uitheemse soorten vinden we geen symbionten. Door de juiste bomen aan te planten kan je dus de zwammenrijkdom bij jouw bedrijf vergroten. Ook de maatregelen voor graslandpaddenstoelen zijn gunstig voor deze groep.

Houtzwammen (parasieten)

Indien je een door zwam aangetaste boom wenst te redden, roep je best de hulp van een boomchirurg in. Helaas is het vaak al te laat en is een dergelijke reddingsactie een erg kostelijke grap.

Financiële kost

Om iets voor paddenstoelen te doen, hoef je **amper kosten** te maken. Het gaat hem vooral om het niet-uitvoeren van sommige tuiningrepen. Dat betekent dat we iets meer verdraagzaamheid aan de dag moeten leggen: mos in een gazon kan, en dat er onder de haag dode bladeren liggen is ook geen ramp.

Meer info

www.natuurpunt.be/paddenstoelen

Contact

paddenstoelen@natuurpunt.be